

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 15. februarja 1871.

O b s e g: Glas za nogradsko postavo. — Gospodarji! zložimo si zemljišča. (Konec.) — Dolgoletne opazke o kačah. (Konec.) — Poročilo o XX. skupščini Matičinega odbora. — Siva, božica polabskih in českih Slovanov. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Glas za nogradsko postavo.

Iz Črniške fare 6. sveč. — Gosp. Žerjav je v goriškem „Gospodarskem listu“ dne 15. prosenca v 3. tečaju zarad trgatve pisal, da le v slobodni trgatvi bi se našel napredek za naše vino. Ker se mi pa ta misel za Vipavsko dolino neugodna zdi, dovolite, drage „Novice“, da tudi jaz besedo o trgatvi grozdja spregovorim. Ker sem sam tudi vinorejec, ki se veliko z vinom pečam, zato sem že večkrat premišljeval, kako bi se našla pot za napredek dobremu vinu. Prav imate Vi gosp. Ž., da postavo odločiti za dan skupne trgatve je težko*), ker ni vsako leto v istem času grozdje zrelo, zato se tudi v enem času trgati ne more; leta niso vselej enaka; ako je dovolj dežja in gorkote, dozori grozdje poprej in je tudi vino bolje. Ako je pa odveč dežja, in dokler grozdje mecati ne začne, velika suša zrelobo grozdja zadržuje; v takih letih je vino slabeje; za tega del se mora grozdje v takih letih dalje časa na trti pustiti. Res je tudi to, da vinogradi niso vsi enaki; v nogradih na bregu grozdje poprej in bolje dozori, kakor v Brdih, na Proseku, v Dornbergu itd. Vprašam Vas pa: zakaj pa Brici, Prosečani, Dornberžani svoje grozdje vselej pozneje trgajo kakor tisti, kateri imajo vinograde na ravninah v polji? Oni kakor umni vinorejci dobro poznajo, da kasnejša trgatev tudi na bregovih grozdju koristi; čem bolj je grozdje zrelo, tem bolje je vino, in tem lažje in dražje se proda. Res je, da tudi mi se toče in slabega vremena bojimo. Al ko bi zmerom na to mislili, morali bi vselej trgati zeleno grozdje. Da pa iz tacega grozdja se naredi le „čviček“, za katerega nobeden ne mara, to vé vsak. Toča utegne priti v 10 letih le enkrat, in ko bi tudi v tistem letu vse potolkla, vendar imamo v 9 letih več haska od vina, če čakamo, da grozdje dobro dozori. Večina naših vinorejcev — to je gotovo — želi, da bi grozdje dobro dozorelo; al, žalibog, da nimamo vinogradov skupaj; raztreseni so sèm ter tje; zatoraj so prisiljeni pričeti trgatev kedar drugi; drugače se nam ga veliko pokrade. Pred nekimi leti je bivši naš okrajni glavar Borgi, kteremu še zdaj hvalo izrekamo, več let vse župane ajdovskega okraja nekoliko časa pred trgatvijo sklical, in tudi velike posestnike nogradske. V tem shodu smo se pogovorili in dan trgatve odločili, in tako je

bilo prav. Tako bi moralo tudi vprihodnje biti, in v tem bi našli pot k napredku vinstva našega, ne pa v slobodni trgatvi, pri kateri nekteri grozdje še na pol zeleno pobirajo. Živeli tedaj vinorejci, kateri spoznavajo, da skupni pogovor in skupna odločitev trgatve pelje v bolji pridelek vina in povzdigo vinske naše kupčije!

Fr. L. b. n.

Gospodarji! zložimo si zemljišča.

Spisal dr. Jan. Bleiweis.

2. pismo.

Naj dela človek kar koli hoče, gotovo mu najbolje izpod rok gré vse, ako ima pri roki to, česar potrebuje za delo.

Prav tako je tudi s kmetijskim posestvom. Če ima gospodar svoje polje blizo svojega stanovanja, vse dodela hitreje in cenejše. Če ima posestvo bolj odstranjeno, mu je vendar vse lažje, ako vsaj ima vse skupaj, ne pa tam eno njivo, drugej spet drugo, pa še drugej drugo itd.

Če bi si gospodarji posestvo po svoji želji stvariti mogli, gotovo bi si ga tako vredili, da bi imeli vse skupaj.

Se ve, da to vse ni tako lahko mogoče, kakor si gospodar želi in kakor bi si na papirji namalal svojo posest, da bi namalano polje mogel orati itd.

Tako daleč tedaj ne segajo naše besede, ako Vam kličemo: „Gospodarji! zložimo si svoja zemljišča!“

Naš opomin sega tedaj le do tega, kar je doseči mogoče.

Mogoče pa je veliko, ako nas vodi pamet in dobra volja.

In da je to mogoče, pričajo nam dežele, kjer so zložbo zemljišč že dognali, in so zdaj gospodarji srečni, da so jo dognali.

Da Vam, ne omenivši Belgije in Angleškega, le eno državo povem, v kateri so gospodarji tako predru-gačili svoja posestva, da so vse drugač zložena kakor nekda, imenujem vam tisto državo, ktera od leta 1866., kar je našo armado potolkla in je zdaj Francosko podjarmila, vam je vsaj po imenu dobro znana — in to je Pruska (Prajzovska). Da jaz ne maram za Prusa, pa tudi ne za tiste, ki ž njim vlečejo, to mi boste menda radi na besedo verjeli, a vendar moram reči, da je res, kar je res: oni so v tej zadevi mnogim drugim državam v izgled.

Pokazali so, da po zložbi zemljišč se vrednost polja na pol zvikša, surovi in čisti pridelki se pomnože, stroški gospodarski se stanovitno za četrt ali celó za

*) To je vendar čudno, da tudi sicer pametni ljudje še tega ne vedó, da nogradska postava ne določuje enega časa trgatve za vsa leta, ampak postava le to pravi, da vsako leto stopijo posestniki nogradov in župani skupaj in po dogovoru odločijo vsako leto čas, pred katerim se ne sme trgatev pričeti. Vred.